

10. Que es regulen permisos i llicències al professorat per a la participació en jornades, cursos, simposis i activitats artístiques nacionals i internacionals que permeten la seua **actualització i formació professional** en l'àmbit artístic i educatiu en relació amb l'Espai Europeu d'Educació Superior.

11. Que l'alumnat, amb independència de la fórmula triada i la seua aplicació, obtinga com més prompte millor els **mateixos drets i deures que l'alumnat universitari** quant a beques, ajudes, programes d'investigació, etc.

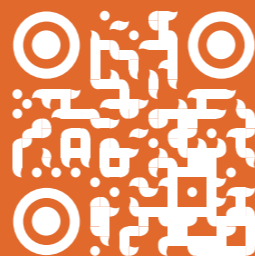
12. Que es doten **places residencials pròpies per a estudiantat** d'estudis artístics superiors o es facilite l'ús de col·legis majors universitaris en idèntic termes que la resta de l'estudiantat universitari.

13. Que s'expedisca a tot l'alumnat el **Suplement Europeu al Títol (SET)**.

14. Limitar el **professorat especialista** a la figura docent que determina la Llei orgànica educativa en vigor i anteriors: "Excepcionalment per a determinats mòduls o matèries, es podrà incorporar com a professors especialistes, atenent la seua qualificació i a les necessitats del sistema educatiu, a professionals, no necessàriament titulats, que desenvolupen la seua activitat en l'àmbit laboral. Aquesta incorporació es realitzarà en règim laboral (...)". Es deu així reconèixer l'equiparació a l'efecte de docència del professorat especialista **limitant excepcionals contractacions** futures a personalitats de reconegut prestigi en l'àmbit laboral artístic corresponent que evite els actuals contractes en frau de Llei que s'estan produint.

La nova Llei ha de **donar trànsit de la situació actual** del professorat dels centres superiors d'Ensenyaments Artístics **a una equivalent a la del professorat universitari**, preservant els drets previs. Ha de quedar clar que no hi haurà perjudicis ni reculada en drets laborals en cap cas.

Un dels reptes és la realització de **doctorats performatius**, que ja es van obrint camí, així com acreditació docent per a intèrprets i artistes. En els Ensenyaments Artístics, la major part del personal docent ha basat la seua carrera professional en la interpretació o creacions artístiques (siga de música, dansa, art dramàtic, arts plàstiques o disseny) i, fins ara, per a obtindre l'acreditació per part de l'ANECA és necessari complir amb uns requisits que no van ser pensats per a aquests ensenyaments, com la publicació d'articles, en revistes de prestigi, impartició de conferències, etc. Aquests requisits serien fàcilment comprensibles per a aquell personal docent de les especialitats teòriques o de les teorico-pràctiques de l'àmbit artístic. Ara bé, en les especialitats pràctiques ens trobarem que aquests requisits no els compleixen prestigioses personalitats d'aquestes arts, amb el que quedarien excloses d'aquest sistema d'acreditació. Els requisits previs, l'obtenció d'un màster o doctorat són perfectament comprensibles i necessaris, però l'obligació d'haver de participar en conferències o congressos no forma part del que aquests ensenyaments demanen a un/a concertista, un ballari/a, un actor/actriu, un director/a, un dissenyador/a o a un escultor/a, entre altres, per la qual cosa és necessari adaptar aquests requisits a l'activitat professional artística i al desenvolupament creatiu. La coordinació amb el Consell d'Universitats, pel que respecta a la regulació d'aquests requisits, és doncs necessària i imprescindible.

SEGUÏX-NOS!

t.me/FECCOOPV

FECCOOPVComunica

@educacio_ccoopv

facebook.com/FECCOOPV

@feccoopv

GRUPS DE FACEBOOK
SOM educació SOM ciutadania
Adjudicacions País Valencià
Trasllats Professorat País Valencià

Federació de Educació CCOO País Valencià
Plaça Nàpols i Sicília, 5. 46003 València
ensenyament@pv.ccoo.es
feccoopv.es

PROPOSTES PER A UNA LLEI QUE REGULE ELS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS

Claudio Schwarz

PER UNA LLEI D'ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS PER UN COS DOCENT D'ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS

L'Estat Espanyol, i dins d'ell el nostre territori, és des de fa anys un referent a Europa en els ensenyaments artístics. Els conservatoris de música i dansa i escoles superiors de dansa i art dramàtic venen oferint una educació artística de qualitat al nostre país en el qual les arts escèniques s'han convertit en un referent. Les escoles d'art, hereves de les antigues escoles d'arts aplicades, han sabut adaptar-se als requisits formatius de les arts plàstiques i el disseny.

No obstant això, encara que en aquests moments els Ensenyaments Artístics Superiors se situen dins de l'Espai Europeu de l'Educació Superior, en un marc fixat per la LOE i ara per la LOMLOE, la seua actual situació dins del sistema educatiu no possibilita que gaudisquen d'aquest espai superior en plenitud. La necessitat d'incorporar al **marc universitari** els Ensenyaments Artístics Superiors no es pot postergar per més temps. L'oportunitat de fer-ho es va perdre al procés de reforma de les universitats derivat de l'Acord de Bolonya. Es va tornar a bandejar els Ensenyaments Artístics Superiors deixant-los fora de la universitat. La LOMLOE finalment va reconèixer sense dilacions legals, el títol de Grau en Ensenyaments Artístics.

En gran part de països de la UE25 es va aprofitar aquella oportunitat per a crear Universitats d'Arts Escèniques. Centres alemanys que abans eren coneguts com Hochschulen (Escoles Tècniques Superiors, abans no universitàries), es van integrar com qualsevol facultat dins d'una universitat o van donar lloc a Universitats de les Arts incloent estudis de música, dansa i teatre. En altres casos, com a França, els centres superiors permaneixen com a entitats independents, i en l'àmbit anglo-americà les Facultats d'Arts pertanyen des de temps arere a la universitat (com succeeix en algunes universitats privades espanyoles) o com els estudis superiors de Disseny que venen desenvolupant-se en Universitats i centres superiors en països europeus de referència com el Regne Unit, Portugal o Itàlia.

La **disposició addicional novena de la LOMLOE** sobre regulació dels Ensenyaments Artístics Superiors determina que *"En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern, prèvia consulta a les comunitats autònomes, al Consell Superior d'Ensenyaments Artístics i sentit el Consell d'Universitats, presentarà una proposta normativa per a la regulació de les condicions bàsiques per a l'organització dels ensenyaments artístics superiors previstes en l'article 58, a més de les quals es refereixen a les titulacions i requisits del professorat derivats de les condicions d'inserció d'aquests ensenyaments en el marc de l'educació superior"*, una qüestió que s'ha de resoldre definitivament.

ELS REPTES

Estem davant una cruïlla que el Govern ha d'afrontar en la pròxima regulació:

Mantindre els centres superiors amb un estatus independent o obrir la possibilitat que s'integren en el sistema universitari? Crear universitats específiques de les arts o crear noves escoles dins de les ja existents, en un model "politécnic"? El repte d'entrar en el sistema universitari implica una adaptació a les estructures pròpies de la universitat i adaptar el perfil del professorat. Actualment els catedràtics i les catedràtiques de música i arts escèniques tenen un nivell i regulació anàloga al dels seus homònims de secundària, encara que exerceixen tasques molt diferents i en diferents nivells.

Sembla oportú que una futura llei d'Ensenyaments Artístics opte per l'una flexibilitat que permeta la coexistència de diversos models que estructurin el sistema: Universitats de les Arts, Centres Superiors adscrits a alguna Universitat

de les Arts, i Centres/Escoles/Departaments integrats en alguna universitat on no existisquen antecedents artístics i que done resposta, de manera singular, a les característiques pròpies de la nostra diversitat territorial.

Aquesta Llei ha de generar, doncs, **diferents procediments** perquè cada comunitat autònoma, dins del seu marc competencial, **opte per aquell model més concordant amb la seua realitat**, donant resposta eficaç al seu context. La Llei ha de considerar diferents opcions que, en tots els casos **situe a aquests ensenyaments en un espai concorde a la titulació que imparteix i deixi de considerar-les estructural i organitzativament dins del marc de l'Educació Secundària** en què, en molts dels seus desenvolupaments, actualment se situen. Per a això és necessari que la Llei determine, sobre aquests centres, diverses opcions a la qual les diferents comunitats autònomes han d'optar:

1. Integració en una **Universitat d'Arts que es cree per la Comunitat Autònoma**, inscrivint en ella els ensenyaments artístics superiors que s'impartisquen en el seu territori.

2. Integració en una Universitat Estatal de les Arts que, creada pel ministeri corresponent i en el consell de direcció del qual es trobe representada cadascuna de les Comunitats Autònomes dels ensenyaments artístics superiors que s'impartisquen en ella. Una Universitat de les Arts Estatal, voluntària en l'adscripció per cada Comunitat Autònoma, possibilita que molts territoris, amb un escàs nombre de centres superiors, pugui adscriure els seus estudis a una universitat específica de les arts que d'una altra manera no seria possible. Però no obliga. A més, aquest format, pot ser molt atractiu des del punt de vista econòmic perquè dependria de pressupostos estatals que possibilitaria que totes les comunitats autònomes, especialment aquelles amb pressupostos més reduïts, pogueren accedir a ella.

3. Adscripció, com a Centres Superiors, a universitats l'àmbit d'aplicació de les quals es trobe en el territori propi mitjançant conveni amb les Universitats.

Aquestes opcions, de **decisió pròpia per cadascuna de les Comunitats Autònomes**, ha de permetre l'adscripció o inclusió en universitats segons modalitats de formació artística en cada territori de manera que cada formació trobe la seua ubicació en l'Espai Europeu d'Educació Superior segons la seua específica realitat.

La diversitat organitzativa d'aquests ensenyaments requereix, més enllà de la Llei d'Ensenyaments Artístics, comptar amb una **Llei específica d'Ensenyaments Artístics Superiors** que possibilita que els actuals centres, acaben adscrits o integrats en Universitats, puguen continuar impartint-se en les seues actuals instal·lacions o bé en unes altres. Aquests procediments d'integració o adscripció han de garantir, en tots els casos i dins del marc legal que corresponga, **l'estabilització de les seues plantilles** mitjançant la consolidació de l'actual Relació de Llocs de treball, així com procediments per a la incorporació voluntària dels equips docents als cossos universitaris, o la creació d'un **cos docent específic d'Ensenyaments Artístics Superiors**, mantenint en tots els casos l'ocupació, així com els drets prèviament adquirits pel professorat que desitge mantindre el seu estatus anterior durant la seua vida laboral. Cap docent ha de veure's perjudicat per aquestes adscripcions i/o integracions d'aquests estudis en l'espai universitari.

PROPOSTES PER A LA NOVA LLEI

En tots els casos, s'integren o s'adscriuen els Estudis Artístics Superiors a Universitats de les Arts o a Universitats genèriques, aquesta Llei d'Ensenyaments Artístics ha de possibilitar, en relació amb els estudis artístics superiors:

1. Que el professorat desenvolupe **activitat docent i investigadora**, així com la seua participació en projectes i programes d'investigació (inclusió en el programa marc I+D+I - Horitzó Europa 2021/27). El personal docent ha de poder implementar projectes propis d'investigació tenint en compte la realitat de cada centre, la demanda de l'alumnat i el teixit productiu artístic. A aquest efecte és fonamental establir la dedicació de jornada laboral per al desenvolupament d'activitats artístiques o investigadores que evite la fugida de talents cap a l'ensenyament privat o a altres països.

2. Que els centres superiors d'ensenyaments artístics adquirisquen el mateix **estatut de centres d'investigació que té tot centre universitari**, s'integren o s'adscriuen al sistema universitari. Els grups d'investigació reconeguts pels centres d'Ensenyaments Artístics Superiors han de poder subscriure contractes amb persones, Universitats o entitats públiques i privades per a la realització de treballs científics, tècnics o artístics.

3. Que es cree, **dins de l'ANECA** (Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació), **una secció** que incloga les arts plàstiques, el disseny, la conservació i restauració de béns culturals, la música, la dansa, l'art dramàtic i les tècniques circenses, amb la inclusió, entre altres òrgans, en la CNAI (Comissió Nacional Avaluadora de l'Activitat Investigadora) que posseeix aquesta Agència. **D'igual manera, les Agències Autònòmiques** (en el nostre cas, l'AVAP)

4. Que el professorat pugui desenvolupar l'activitat professional en **idèntics termes que el professorat universitari**. La pràctica artística resulta fonamental per a la qualitat de l'activitat docent. És necessari regular el desenvolupament de l'activitat artística amb permisos i llicències, amb adjudicació de jornada, amb activitats coordinades des dels centres educatius amb institucions públiques i privades, amb projectes d'investigació, etc., resolent-se els actuals "límbs alegal" en què es troba el professorat per a poder dur a terme aquest necessari marc formatiu.

5. Que s'oferisquen **màsters i doctorats propis i específics** des dels centres que imparteixen Ensenyaments Artístics Superiors.

6. Que s'oferisca en els centres superiors d'Ensenyaments Artístics, **titulacions pedagògiques** de cadascuna de les disciplines artístiques i en les seues diferents especialitats i continguts teòricopràctics, que capaciten específicament per a l'ensenyament.

7. Que s'afavorisca **poder cursar doble titulació de grau** en diferents especialitats o branques dels Ensenyaments Artístics.

8. Que s'incloga en els títols de grau d'interpretació de música **l'esment a l'instrument**.

9. Que es definisquen els perfils del professorat que imparteix Ensenyaments Artístics Superiors amb adscripció al **nivell 27 i futura adscripció al nivell 29** en tots els casos, concretant "la formació i capacitat de tutela en les investigacions pròpies dels Ensenyaments Artístics" com a requisit d'accés que es demanda.